

ERS
Research &
Consultancy

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Gwerthusiad o Raglen Treftadaeth Ddigidol Casgliad y Werin Cymru / People's Collection Wales

Adroddiad Effaith Atodiad 3: Astudiaethau Achos Defnyddwyr

ERS

30 Queen Square
Bristol
BS1 4ND

T: 0117 927 3401

F: 0117 929 4189

E: bristol@ers.org.uk

www.ers.org.uk

Casgliad y Werin Cymru

People's Collection Wales

Astudiaeth Achos

Mae David Swidenbank wedi ymddeol ac mae ganddo ddiddordeb cryf mewn ffotograffiaeth a hanes. Yn 2009, daeth swydd David i ben a phenderfynodd fynd i'r brifysgol i astudio ffotograffiaeth. Mae bellach yn gwneud ychydig o waith llawrydd. Yn ogystal, mae David hefyd yn gwirfoddoli fel Is-gadeirydd Amgueddfa Porthcawl ac mae wedi bod yn gysylltiedig â'r amgueddfa ers 3 blynedd bellach.

Clywodd David am wefan Casgliad y Werin yn gyntaf trwy ei fodryb (hanesydd lleol), gan wneud cyswllt uniongyrchol yn 2014 ar ôl ymweld â stondin Casgliad y Werin mewn digwyddiad lleol.

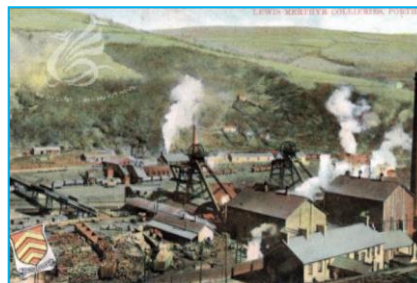
Oherwydd ei ddiddordeb mewn hanes a ffotograffiaeth, roedd David yn credu bod Casgliad y Werin yn “cyd-fynd yn berffaith”.

Mae David wedi gwneud amrywiol bethau gyda Chasgliad y Werin, gan wneud hyfforddiant achrededig y rhaglen, a lanlwytho deunyddiau i'r safle. Er enghraifft, mae David wedi bod yn gysylltiedig (gyda chyd-awduron) â nifer o gyhoeddiadau 'ddoe a heddiw' ar ardaloedd Cymru, yn cynnwys Pen-y-bont ar Ogwr, Pontypridd, a'r Rhondda. Mae'r cyhoeddiadau hyn wedi cyfuno hen luniau a rhai newydd o eiddo David ei hun, ac yntau wedi'u rhannu wedyn ar wefan Casgliad y Werin.

Sefydlwyd Gorsaf Treftadaeth Ddigidol hefyd yn Amgueddfa Porthcawl er mwyn rhoi modd i bobl leol lanlwytho eu deunyddiau eu hunain i wefan Casgliad y Werin. Noda David fod yr amgueddfa yn cael ceisiadau aml gan unigolion sydd angen gwybodaeth benodol am yr ardal leol.

Trwy ymwybyddiaeth a phrofiad o ddefnyddio a lanlwytho i'r safle, mae David wedi gallu hyrwyddo Casgliad y Werin fel “adnodd ardderchog”. Mae David wedi helpu pobl eraill i ddefnyddio'r wefan i lanlwytho a chwilio am ddeunyddiau, yn ogystal â rhannu casgliadau'r amgueddfa ei hun.

Ar lefel bersonol, teimla David fod ymwneud â Chasgliad y Werin wedi ei annog i chwilio am ddewisiadau eraill wrth greu/cael gafael ar ffotograffau na fyddai fel arall wedi eu hystyried fe dybia. Er enghraifft, mae David weithiau yn siarad ag aelodau o dudalennau cymunedol a hanes lleol ar Facebook i ofyn a oes modd iddo rannu delweddau ar wefan Casgliad y Werin. Mae hefyd wedi cael cyfle i gwrdd â phobl o'r UDA sydd wedi bod ynghlwm â'r Orsaf Treftadaeth Ddigidol ym Mhennsylvania, yn ogystal â chwrrd â'r Prif Weinidog a ddaeth i'r Amgueddfa i weld plac Casgliad y Werin.

Lluniau o'r llyfrau: Cerdyn post gwaith glo Lewis Merthyr a phoster tybaco

Mae David yn mwynhau ei brofiad â Chasgliad y Werin. Heb y rhaglen, teimla David na fyddai Amgueddfa Porthcawl “yn gallu arddangos cymaint o'r ôl-gatalog” neu gasgliadau heb eu gweld. Mae wedi cael ymateb cadarnhaol gan ddefnyddwyr eraill wrth lanlwytho adnoddau i wefan Casgliad y Werin, gan dderbyn sylwadau a diddordeb yn y lluniau. Byddai David yn hoffi gweld Casgliad y Werin yn cyrraedd llawer mwy o bobl er mwyn iddo ddod “yn norm yn hytrach nag yn eithriad”. Mae'n teimlo ei bod hi'n bwysig bod yr adnoddau hyn yn “cyrraedd pobl” er mwyn iddynt ddarganfod mwy am “hanes cudd lleol”.

Casgliad y Werin Cymru People's Collection Wales

Astudiaeth Achos

Mae Yvonne yn 52 mlwydd oed, yn dod o Sir Gaerfyrddin, ac ar hyn o bryd yn astudio hanes canoloesol ym Mhrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant yn Llambled. Ei huchelgaïs yw gweithio yn y sector amgueddfeydd, llyfrgelloedd ac archifdai, ac ar yr un pryd ag astudio mae hi hefyd yn ymwneud â Hanes Llambled, sef cymdeithas hanes lleol, yn ogystal â gwirfoddoli yn amgueddfa'r gymdeithas ar gampws Llambled.

Roedd Yvonne yn falch o ddod i wybod am y wefan ac yn ystyried ei bod yn adnodd defnyddiol i'w hastudiaethau a'i diddordeb personol. Dywed Yvonne fod ei chyd-fyfyrwyr yn aml yn trosglwyddo a rhannu adnoddau o wefan Casgliad y Werin gan ei fod yn adnodd da i gael tystiolaeth ar gyfer aseiniadau.

“Mae wedi ehangu fy ngorwelion mewn ffordd. Ar ôl gorffen fy astudiaethau rwy'n gwybod y gallaf fynd drwy Gasgliad y Werin er fy mwynhad fy hun a pharhau i'w ddefnyddio.”

Cymerodd Yvonne ran mewn diwrnod hyfforddi digideiddio gyda Hazel o dîm Casgliad y Werin. Teimla Yvonne ei fod yn ddefnyddiol iawn ar gyfer ei rôl yn yr amgueddfa, yn ogystal â ffordd wych o gwrdd â phobl. Ers hynny mae'r amgueddfa wedi gosod Gorsaf Treftadaeth Ddigidol ac yn cynnal diwrnodau agored lle gall y cyhoedd ymweld a dysgu rhagor am yr Orsaf Treftadaeth Ddigidol ac/neu ddigideiddio eu heitemau i'w lanlwytho i wefan Casgliad y Werin. Noda Yvonne fod digideiddio a lanlwytho yn gofyn am fuddsoddi amser, gofod, a phobl ac mae hi wedi bod yn helpu i ennyn diddordeb y cyhoedd. Mae Yvonne wedi helpu pobl i ddigideiddio cardiau post lleol, lluniau o ferched oes Edward ar feiciau, yn ogystal â digideiddio o archif yr amgueddfa.

Dywed Yvonne nad yw'r aelodau sy'n dod â deunyddiau bob amser yn gyfarwydd â defnyddio cyfrifiadur ac mae hi felly wedi helpu eraill i sefydlu eu cyfrifon Casgliad y Werin eu hunain, yn ogystal â sefydlu a rhedeg tudalen Facebook ar ran yr amgueddfa. Teimla Yvonne fod ei phrofiad o gefnogi pobl eraill *“yn sicr wedi cynyddu fy sgiliau a gwybodaeth”* yn ogystal â gwella ei sgiliau cyfathrebu drwy drosglwyddo gwybodaeth i ystod eang o bobl sy'n dod yn rhan, o fyfyrwyr i bobl hŷn. Yn ôl Yvonne mae helpu eraill wedi'i gwneud yn fwy hyderus ac ymwybodol o'i sgiliau ei hun: *“mae rhannu'r wybodaeth sydd gennych yn gwneud i chi sylweddoli gymaint yr ydych chi'n ei wybod”*.

Dywed Yvonne fod cymryd rhan yn y rhaglen wedi *“wir bod yn dda iawn, a hefyd yn golygu 'mod i'n cael cymhwyster arall eleni. Mae wedi agor fy llygaid i bethau eraill sydd ar gael. Gwelais hysbyseb swydd am Gynorthwyydd Digideiddio a meddyliais 'Gallwn i wneud hynne'. Fyddwn i ddim wedi meddwl hynny o'r blaen. Pe byddech wedi dweud 5 mlynedd yn ôl y byddwn i bellach yn gyfrifol am hyn i gyd, fyddwn i ddim wedi eich credu.”*

Teimla Yvonne fod y sgiliau y mae hi wedi'u datblygu wedi helpu i gynyddu pa mor gyflogadwy ydi hi, gan ei bod yn gallu dangos ar ei CV ei bod yn dechnolegol abl ac yn gallu digideiddio, trin metadata a deall y cyfreithlondeb a'r hawlfraint sy'n gysylltiedig â rhannu deunyddiau.

Sonia Yvonne nad yw rhai pobl hŷn eisiau mynd ar-lein, ac felly mae'r Orsaf Treftadaeth Ddigidol yn cynnig *“ffordd iddyn nhw rannu eu straeon gyda'r byd”*. Teimla Yvonne hefyd fod hyn yn cynnig ffordd o gadw dogfennau pobl heb orfod eu storio, gan fod lle yn brin yn yr amgueddfa. Ychwanega Yvonne fod digideiddio yn sicrhau fod adnoddau ar gael ac yn weladwy i bobl yn yr hirdymor, sef adnoddau a fyddai fel arall *“wedi cael eu taflu”* neu wedi'u cadw o'r golwg.

Mae Yvonne yn gweld gwerth rhaglen Casgliad y Werin gan y cred ei bod *“yn cadw eitemau a fyddai fel arall wedi mynd ar goll a chodi proffil Cymru”*. Mae'n gwerthfawrogi bod modd rhannu eitemau â phobl o bedwar ban byd a bod y safle yn gallu annog safbwynt gwahanol a *“dangos i bobl fod mwy i Gymru na chestyll”*. A hithau'n ddolchgar am y cyfle i gymryd rhan ac am y mwynhad mae hi wedi'i gael, gobaith Yvonne yw y bydd y rhaglen yn *“dal i fynd ac yn dal i dyfu”*.

Casgliad y Werin Cymru

People's Collection Wales

Astudiaeth Achos

Yn byw yng Nghaerdydd, daeth Cathryn Evans i glywed yn gyntaf am Gasgliad y Werin yn 2013 drwy aelod o dîm Amgueddfa Cymru. Dechreuodd Cathryn ddefnyddio'r wefan yn ei swydd flaenorol yn ymchwilydd i gwmni teledu ac mae'n disgrifio sut roedd y lluniau ar-lein yn ddefnyddiol wrth chwilio am wybodaeth ar gyfer rhaglenni. Gan fod ganddi hefyd ddiddordeb personol mewn treftadaeth, aeth Cathryn ymlaen i greu ei phroffil ei hun ar y wefan a dechrau lanlwytho lluniau.

Mae Cathryn hefyd wedi defnyddio Casgliad y Werin yn ei swydd bresennol gyda Chlybiau Bechgyn a Merched Cymru, mudiad sydd â 170 o glybiau yn aelodau ledled Cymru. Fe'i ffurfiwyd yn y 1920au, a chasglwyd nifer fawr o luniau, dogfennau a gwrthrychau i arddangos hanes y mudiad. Teimla Cathryn y gall fod yn anodd gwybod sut orau i ddiogelu neu rannu'r eitemau hyn. Roedd nifer o luniau wedi'u difrodi gan lifogydd yn y gorffennol tra bod eitemau eraill wedi'u rhoi i archifdy. Yn ôl Cathryn gall fod yn "anodd cael gafael arnynt wedyn" ac yn ddiweddar dechreuodd lanlwytho peth o ddeunydd y Clybiau i safle Casgliad y Werin i'w rhannu â chynulleidfia ehangach.

Ar ôl i Cathryn rannu lluniau a deunyddiau o Glybiau Bechgyn a Merched Cymru ar safle Casgliad y Werin, sylwodd fod llawer o bobl a welodd y lluniau ar-lein yn awyddus i ddysgu mwy, yn aml yn cysylltu neu hyd yn oed yn ymweld â'r mudiad. Mae Cathryn yn credu bod rhannu lluniau trwy Gasgliad y Werin wedi arwain at fwy o ymgysylltiad ar-lein gyda miloedd yn eu gweld. Byddai Cathryn yn hoffi gwybod mwy am bwy sy'n rhannu'r delweddau a pham, er enghraifft, a oes ganddynt ragor o wybodaeth am y llun neu'r bobl ynddo? Mae ymwneud â'r rhaglen hefyd wedi helpu'r mudiad i ddeall mwy am gyfraith hawlfraint a'r ffyrdd y gellir rhannu eu heitemau yn ddiogel.

Mae Cathryn hefyd yn mwynhau'r cyfle i rannu ei lluniau ei hun gydag eraill ac i ddarganfod cyfraniadau defnyddwyr eraill. Mae'n teimlo bod y lluniau sy'n cael eu rhannu "o werth a diddordeb i gymunedau ehangach". Dywed Cathryn ei fod yn "hwb i'r hyder" pan fydd pobl yn rhoi sylw ac yn mwynhau'r deunyddiau y mae hi wedi'u rhannu ar-lein. Roedd Cathryn yn arbennig o falch o gael un o'i negeseuon trydar a'i lluniau wedi ymddangos ar wefan Casgliad y Werin.

"Rwy'n defnyddio Casgliad y Werin yn aml iawn i lanlwytho a thrydar lluniau."

Oherwydd hanes teuluol yn gysylltiedig â'r Gemau Olympaidd, roedd Cathryn yn arbennig wedi mwynhau pori drwy'r adnoddau yn ymwneud â'r prosiect *Dilyn y Fflam* (a oedd yn dathlu pobl chwaraeon hanesyddol o Gymru) drwy'r lluniau a'r hanesion llafar a rannwyd ar wefan Casgliad y Werin. Trwy fod yn rhan, roedd Cathryn hefyd wedi gallu bod yn bresennol yn nigwyddiad olaf *Dilyn y Fflam* yn Amgueddfa Genedlaethol Cymru ac wedi elwa o gyfleoedd rhwydweithio (er enghraifft, trwy ddigwyddiad yn Amgueddfa Firing Line) yn ogystal â rhagor o gysylltiadau proffesiynol.

Oni bai am Gasgliad y Werin, cred Cathryn y byddai'n anodd iawn dod o hyd i luniau tebyg ar-lein, neu y byddai'n rhaid mynd i lyfrgelloedd neu archifdai i'w gweld. Mae'r wefan yn ei gwneud yn haws ac yn fwy hwylus i ddarganfod adnoddau "heb adael y tŷ", boed hynny ar gyfer ymchwil, addysg neu fwynhad. Mae Cathryn yn aml yn cyfeirio myfyrwyr y mae'n gweithio â nhw i'r wefan gan ei bod yn teimlo y byddent yn ei mwynhau yn ogystal ag yn elwa o'r sgiliau y mae Casgliad y Werin yn eu cynnig, sgiliau sy'n "dda i bobl ifanc" eu cael, gan gynnwys ar gyfer gweithgarwch ehangach ar-lein e.e. y cyfryngau cymdeithasol.

Mae Casgliad y Werin yn bwysig "i gadw treftadaeth Cymru yn fyw".

Yn y dyfodol mae'r mudiad yn gobeithio defnyddio hyfforddiant digideiddio Casgliad y Werin i gefnogi pobl ifanc ymhellach. Dyfarnwyd arian prosiect i'r mudiad yn ddiweddar gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri, a bydd yn defnyddio Casgliad y Werin i rannu'r deunyddiau o'r prosiect gyda chynulleidfia ehangach.

Casgliad y Werin Cymru

People's Collection Wales

Astudiaeth Achos

Mae Peter Davies yn 74 ac ar hyn o bryd yn byw yng Nghasnewydd. Mae'n hoff iawn o hel achau ac yn aelod o sawl cymdeithas hanes, ac mae'n mwynhau ymchwilio hanes ei deulu estynedig yng Nghymru. Ym mhrofiad Peter mae gwefan Casgliad y Werin wedi bod yn offeryn defnyddiol i ddarganfod a rhannu gwybodaeth yn ymwneud â'i hynafiaid a'u bywydau.

Gobaith Peter drwy rannu lluniau a dogfennau ar-lein a *"chyfrannu at hanes"* yw y bydd yn annog eraill i wneud yr un fath. Mae hefyd yn gobeithio y bydd pobl eraill yn cysylltu ag ef i wneud cysylltiad â'r wybodaeth neu'r straeon y mae'n eu rhannu.

Yn gyn-gynghorydd i ddinas Casnewydd, mae Peter yn ymddiddori ym myd gwleidyddol Cymru nawr ac yng nghyfnod ei hynafiaid. Mae hanes teulu yn faes arall y mae Peter yn awyddus i ymchwilio ymhellach iddo. Er enghraifft, roedd ewythr Peter, sef JH Davies, yn Brifathro Prifysgol Aberystwyth hyd ei farwolaeth yn 1926, pan adawodd ei lawysgrifau (a elwir yn Gasgliad Cwrt Mawr) i'r Llyfrgell Genedlaethol.

Yn ystod ei ymchwil, mae Casgliad y Werin wedi bod o fudd i Peter i ganfod gwybodaeth ychwanegol ar *"gymeriadau hanesyddol Cymreig a'r cysylltiad rhyngddynt"*. Dywed Peter fod y wefan wedi bod yn ddefnyddiol i *"wirio"* y wybodaeth y mae wedi'i chasglu, gan weithio'n dda ochr yn ochr â chofnodion corfforol ac yn cyd-fynd â gwybodaeth o ffynonellau eraill. Mae Peter o'r farn fod Casgliad y Werin yn cynnig ffynhonnell gwybodaeth ddibynadwy.

Mae'r wefan wedi bod yn ddiddorol i Peter, ac mae'n teimlo ei bod yn werthfawr ianlwytho adnoddau i'r wefan *"gan y byddant yn rhywle y gallant aros ynddo"*. Dywed nad yw pob aelod o'i deulu yn rhannu ei frwdfrydedd mewn hanes teulu, felly mae'n bwysig i Peter ei fod yn diogelu'r straeon y mae'n dod o hyd iddynt trwy eu ianlwytho i blatfform Casgliad y Werin.

Ciplun o nodwedd 'Chwilio' Casgliad y Werin

FFILTRO CANLYNIADAU: Cyflwynu yn ôl gair allweddol NEU DEWISWCH: Eitem Casgliadau Llyfrau Straeon

BETH

Celfyddydau a Diwylliant

Bioleg

Cymuned a Chymdeithasol

- Cymdeithasau amaethyddol
- Dillad ac ategolion
- Y System Droseddol
- Digwyddiadau
- Fleiriau
- Bwyd a Diod
- Iechyd
- Tai a Chartrefi
- Marchnadoedd
- Pobl a Theulu
- Ysgolion / Addysg
- Siopau
- Cymdeithasau a chlybiau
- Cymuned a Chymdeithasol Arall

Daeareg

Wedi ffeindio 2341 eitem

Pobl a Theulu

1 2 3 4 5 6 ... nesaf olaf

Lord Mayor of Pembroke Dock Pops In   [PDSTdivegroup](#)

Interview with Diane Bennet's about her...   [YCS Chronicle](#)

HUGH WILLIAMS, PANT-Y-SAER,   [Emyr Roberts](#)

William Joseph Peak (Bill)   [PDSTdivegroup](#)

David Davies - Llwynypia   [PDSTdivegroup](#)

funeral card 2.jpg   [Dewi H. Davies](#)

Volant Harrison with Sister   [PDSTdivegroup](#)

Volant Harrison   [PDSTdivegroup](#)

Volant Harrison   [PDSTdivegroup](#)

Unnamed Young Woman   [PDSTdivegroup](#)

Unnamed Young Man   [PDSTdivegroup](#)

Unnamed Young Man   [PDSTdivegroup](#)

Unnamed Young Girl   [PDSTdivegroup](#)

Unnamed Woman   [PDSTdivegroup](#)